

4+4+4 Eğitim Sistemi Kapsamında Sınıf Öğretmenlerinin İlkokuma ve Yazma Eğitiminde Yaşadıkları Güçlüklerin Değerlendirilmesi¹

Okay Demir², Yasemin Ersöz³

Öz

Bu çalışmada, 4+4+4 eğitim yasası değişikliği kapsamında ilkokuma ve yazma eğitiminde, uygulama sahasında yer alan birinci sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları sorunların tespit edilerek öğretmen görüşlerinin ortaya konması amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden “fenomenoloji” deseninden yararlanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden, “ölçüt örnekleme” yöntemiyle belirlenen 29 sınıf öğretmeni, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2013-2014 eğitim-öğretim yılında yarı yapılandırılmış görüşme formu ile, 2015-2016 eğitim öğretim yılının güz döneminde ise, ilkokuma ve yazmaya ilişkin öğrenci dokümanları ve yapılandırılmamış gözlemler ile toplanmış, verilerin analizinde betimsel analiz ile birlikte içerik analizi kullanılmıştır. Her soru müfredattaki düzenlemeler doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin ilkokuma ve yazma eğitiminde yaşadıkları sorunları belirlemek için hazırlanmış ve öğrencilerden, ailelerden/velilerden, öğretmenlerden, okuldan ve programın kendisinden kaynaklanan sorunlar olmak üzere ayrı başlıklar altında değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, 4+4+4 Eğitim Sistemi kapsamında birinci sınıf öğretmenlerinin ilkokuma ve yazma eğitiminde yaşadıkları sorunlardan bazıları şu şekildedir: Öğrenciden kaynaklanan sorunlar; Algı ve uyum sorunu, fiziksel gelişim yetersizliği, çabuk sıkılma, disiplin zorluğu,

---

¹ Bu çalışma, 5-7 Eylül 2013 tarihleri arasında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından düzenlenen “22. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı” nda sunulan sözlü bildirin revize edilmiş halidir.

² Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, okay4425@gmail.com

³ Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, yasemin.ersoz@inonu.edu.tr

Geliş tarihi / Received: 11.09.2015, Kabul tarihi / Accepted: 05.01.2016

okuma hızının düşük olması, öz-bakım becerilerinin yetersizliği ve farklı yaş gruplarının aynı sınıfta olması; Programdan kaynaklanan sorunlar; uyum sürecinin çok uzun olması, 5 - 5,5 yaşındaki çocukların gelişimine uygun olmaması, ders kitaplarının sisteme uyumlu olmaması, öğretmenlerin yeterince bilgilendirilmemesi, programın uzman görüşü alınmadan uygulanması, ses temelli öğretimin dezavantajları, bitişik eğik yazıdan kaynaklanan sıkıntılar; Okuldan kaynaklanan sorunlar; eğitsel materyal, oyun alanı vs. eksikliği, sıra-tahta-lavaboların küçüklere göre olmayışı (aynı binada ilkokul ve ortaokul olması), kalabalık sınıf, derslik yetersizliği, idari/öğrenci dağıtımında adaletsizlik; Öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar; yeni sisteme uyum sağlayamama, eski sistemde devam etme, aynı okul içinde zümre anlayışı olmayışı, sınıflar arası düzey farklılığı, okuma- yazmaya geçmede acelecilik, bitişik eğik yazı yazamamak şeklindedir. Araştırma sonunda bu sorunlara ilişkin çeşitli öneriler belirtilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *İlkokul programı, sınıf öğretmenleri, öğretmenlerin görüşleri.*

An Evaluation of the Difficulties Classroom Teachers Experience While Giving Primary Reading and Writing Education Within the 4+4+4 Education System

Abstract

The aim of this study is to ascertain the problems classroom teachers face while teaching the first reading and writing classes to first-grade pupils following the changes made in the current educational act towards 4+4+4 education system and to put forward the views of teachers concerning these problems. This research makes use of the "phenomenological" approach, one of the qualitative research methods. Determined by "criterion sampling," which is one of the purposive sampling methods, 29 classroom teachers constitute the study group of the research. The research data were collected by semi-structured interviews approach in 2013-2014 academic years, the semester of 2015-2016 academic year unstructured observations and students for reading and writing documents while the analysis of the data was made with descriptive analysis and content analysis. In accordance with the regulations in the curriculum, each question was designed to determine the problems class teachers experience while teaching first reading and writing primers and the results were evaluated and interpreted under separate categories such as drawbacks rooted in students, families/parents, teachers, school and the curriculum. According to the survey, some of the problems experienced by first-grade teachers while teaching reading and writing within the 4 + 4 + 4 Education System can be listed as follows: Student-oriented problems such as perception and compliance issues, inadequate physical development, getting bored quickly, discipline issues, low reading speed, lack of self-care skills, and the presence of different age groups in the same classroom; Curriculum-oriented problems such as the long adaptation durations, inappropriate nature of the curriculum for the development of students between 5 and 5,5 years of age, inapt textbooks, the underprepared teachers who were informed about the system at short notice, the fact that the system was imposed without taking expert opinions, disadvantages of audio-based teaching, and problems arising from italic inscription; School-oriented problems such as the lack of educational materials, playgrounds, etc., inapt structure of the desks, boards, toilets, and sinks for younger students (due to teaching primary and secondary school students in the same building), overcrowded classrooms, lack of classrooms, and the injustices in administrative issues and student distributions; Teacher-oriented problems such as the inability of teachers to adapt to the new system, the tendency to follow the previous curriculum, the lack of an understanding of class distributions in the same

school, the differences between the levels of perception among students, the needless haste in teaching reading and writing, and the inability of teachers to use italic inscriptions. At the end of the research, several suggestions have been provided related to these issues.

Keywords: *Elementary school programmes, classroom teachers, teachers' opinions.*

Giriş

Okullar, öğrencilere bir takım davranışlar öğretir. Öğrencilere hangi davranışların kazandırılacağı önceden kararlaştırılmış ve bu okulların hedefleri (amaçları) olarak, okul programlarında yer almıştır. Bunun yanında, her okulda öğrencilere, bu davranışlardan hangilerinin hangi derslerde, yani hangi derslerdeki öğretme-öğrenme süreçleri içinde öğretileceği de belirlenmiş ve ilgili derslerin özel hedefleri içinde sayılmıştır (Özçelik, 2010). Konumuzla ilgili olan bu derslerden biri de Türkçe dersi olup bu dersin kapsamında yer alan ilkokuma ve yazma eğitimidir.

İlkokuma yazma kavramı, öğretilen anadilin özellikleri ve sosyokültürel bağlamdan ayrı düşünülemeyen (Lee, Park ve Kim, 2000) ilk ve temel derstir. Çünkü okuma yazma Farabi'nin tanımladığı anlamda, “alet” (ya da araç) niteliğinde bir öğrenmedir. Öğrenen birey ilgili konuları kavramakla önemli bir araç elde etmekte, sorunlarını bu araçla çözmektedir. Burada amaç okumayı öğrenmek değil, öğrenmek için okumayı araç olarak kullanmayı öğrenmektir. Bunun içindir ki, ilköğretim okuma yazma öğretimi ile başlar ve böylece ilköğretimin birinci sınıfında en önemli ve öncelikli ders Türkçe (ilkokuma yazma) dersidir (Calp, 2009; Çınar, 2004).

Okuma ve yazma etkinliğine dayanmayan bir eğitim durumu düzenlemek hemen hemen olanaksızdır. İlköğretimde kazandırılmaya çalışılan çeşitli davranışlarla çocuklar hayata ve üst öğrenime hazırlanırken de okuma ve yazma etkinliklerine başvurmak kaçınılmazdır. Tüm etkinliklerin temeli olan ilkokuma ve yazmanın öğretilmesi aşamasında temel adımlar ne kadar sağlam atılırsa, bu becerilerin daha sonraki yıllarda kullanımı da o denli kolay ve anlamlı olacaktır (Ünüvar, 2005:2). Aksi halde öğrenenin başarısızlık yaşama ihtimali yüksek görünmektedir. Öz'e (1998) göre, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimin temelinde okuma, anlama ve ifade yetersizlikleri yatmaktadır. Bu yetersizliklerin birçoğu da ilkokuma ve yazma öğretimi sırasında, iyi alışkanlıkların kazandırılmamış olmasına bağlanabilir. Diğer taraftan, ilkokuma yazma sürecinde kazanılan olumlu beceriler öğrenciyi yaşam boyu mutlu edebilir. Okuma yazmada başarılı olanların okul başarıları artar ve yaşama uyumları kolaylaşır. Bu nedenle ilkokuma ve yazmayı iyi öğrenen öğrenciler, bütün öğrenim yaşantılarını, bir ölçüde güvence altına almış olurlar (Binbaşoğlu, 2004).

İlkokuma yazma öğretiminde her çocuktan aynı düzeyde başarılı olması beklenemez. Kimi öğrenciler daha hızlı öğrenirken bazıları daha yavaş öğrenebilirler. Bu noktada öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğretmen, öğretim sürecinde öğrencilerin sorunlarını çözerek, onların dilin temel becerilerini kazanmalarını sağlamalıdır. İlkokuma yazma öğretiminde öğretmenlerin çözüm bulacağı sorunlar üç başlık altında incelenebilir (Çelenk, 2003):

1. Normal sınıflarda öğrencilerin öğrenme düzeyi farkından doğan sorunlar.
2. Türkiye’de yaygın olarak uygulanan birleştirilmiş sınıf uygulamasından doğan sorunlar
3. Önemli dil sorunu ile okula gelen çocuklardan doğan sorunlar.

Normal sınıflarda karşılaşılan öğretim sorunları büyük ölçüde çocuğun bireysel farklılıklarına dayanan ve başarı düzeyinde büyük ölçüde farklılaşmalara neden olan sorunlardır. Bu farklılıklar, çocuğun yetenek farklarından olabileceği gibi, aile çevresinden, okul öncesi yaşantılarından, çocuğun çevresiyle uyum sorunlarından ileri gelebilir. Birleştirilmiş sınıf uygulamalarından doğan sorunlara baktığımızda, günlük çalışma planına uymanın zorluğu, öğretmensiz ders saatlerinin olması, öğrencilerle bireysel ilgilenmenin güç olması, bina yetersizliği, ders araç gereç noksanlığı, ders kitaplarının bağımsız sınıflara göre düzenlenmiş olması, çevre koşullarından kaynaklanan sorunlar, sınıf yönetiminde görülen yöntem ve teknik tutarsızlıkları ile öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıfları yönetecek biçimde yetiştirilmemeleri görülmektedir. Yeterli düzeyde Türkçe bilmeyen öğrencilere bakıldığında önemli telaffuz ve mahalli şive bozukluklarıyla okula başlayan çocuklar olduğu gibi Türkçeyi hiç öğrenmeden okula başlayan çocuklar da vardır (Calp, 2009; Çelenk, 2003; Çelik, Duran, Ferah, Kaya, Oymak ve Üredi, 2008).

Bu denli önem arz eden bir konuda, yapılması düşünülen uygulamalar hassasiyet içerisinde değerlendirilmelidir. Bu noktada en son, 30 Mart 2012 tarihinde TBMM’de kabul edilen, 4+4+4 eğitim yasası olarak bilinen 6287 sayılı “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile özellikle ilkokul birinci sınıf programında yapılan değişikliklere ilişkin olarak birinci sınıf öğretmenlerinin, ilkokuma ve yazma eğitiminde yaşadıkları sorunların tespit edilerek öğretmen görüşlerinin ortaya konulması gereksinimi önemli görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; birinci sınıf öğretmenlerinin, bir yıllık deneyimleri sonunda ilköğretim birinci sınıf yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasında karşılaştıkları sorunlara ilişkin düşüncelerini belirlemektir. Bu genel amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorular oluşturulmuştur:

- 1) Yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasında öğrenciden kaynaklanan sorunlar nelerdir?
- 2) Yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasında veli/ailelerden kaynaklanan sorunlar nelerdir?
- 3) Yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasında programın kendisinden kaynaklanan sorunlar nelerdir?
- 4) Yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasında okuldan kaynaklanan sorunlar nelerdir?
- 5) Yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasında öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmada ayrıntılı ve derinlemesine veri toplama, katılımcıların bireysel algılarını, deneyimlerini ve bakış açılarını doğrudan öğrenme, mevcut durumları anlama ve açıklama amacıyla nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji kullanılmıştır. Fenomenolojik çalışma, birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlar (Creswell, 2013). Fenomenolojinin felsefesi deneyimin kendisine ve bir şeyin deneyiminin nasıl bilinçliliğe dönüştüğüne vurgu yapar ve yaşanmış deneyimlerimiz ile ilgilenir (Merriam, 2013). Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında, ilkökuma ve yazma eğitiminde yaşadıkları güçlüklerle ilişkin görüşleri, yine onların açıklamaları, gözlem ve dokümanları inceleme yollarıyla ortaya konulmaya çalışıldığı için fenomenoloji deseni tercih edilmiştir.

Araştırma Malatya ili Yeşilyurt ilçesinde bazı ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenleri ile yürütülmüştür. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden, “Ölçüt Örnekleme” yöntemiyle belirlenen 29 birinci sınıf öğretmeni, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Ölçüt örneklemede önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan durumlar çalışılır ve ölçütler araştırmacı tarafından da oluşturulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada ölçütler, “İlkokulların

birinci sınıflarında derslere girmek ve sınıf öğretmeni olmak” olarak belirlenmiştir. Etik sorunları gidermek amacıyla görüşme yapılan öğretmenlerin kimlik bilgileri gizli tutulmuş ve araştırma raporlaştırılırken öğretmenlere kod isimleri (Ayşe, Ali gibi) verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgileri aşağıda Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo1

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı

Öğretmenin Kod İsmi	Cinsiyet	Mesleki Kıdem	Mezun Olunan Yükseköğretim
Ayşe	Kadın	11-15 yıl	Eğitim Fakültesi
Ali	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Hasan	Erkek	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Fatma	Kadın	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Seda	Kadın	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Murat	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Sercan	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Öner	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Onur	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Özlem	Kadın	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Nida	Kadın	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Nurhan	Kadın	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Sedef	Kadın	16-20 yıl	Fen Edebiyat Fakültesi
Elif	Kadın	11-15 yıl	Eğitim Fakültesi
Salih	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
İsmail	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Enstitüsü
Emine	Kadın	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Mehmet	Erkek	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Murat	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Yüksek Okulu
Gülнар	Kadın	21 yıl ve üstü	Eğitim Yüksek Okulu
Salime	Kadın	21 yıl ve üstü	Eğitim Yüksek Okulu
Orhan	Erkek	21 yıl ve üstü	Eğitim Yüksek Okulu
İlayda	Erkek	11-15 yıl	Eğitim Fakültesi
Kasım	Kadın	21 yıl ve üstü	Eğitim Yüksek Okulu
Filiz	Kadın	21 yıl ve üstü	Eğitim Yüksek Okulu
Samet	Erkek	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Hakkı	Erkek	16-20 yıl	Eğitim Fakültesi
Recep	Erkek	11-15 yıl	Eğitim Fakültesi
Bülent	Erkek	11-15 yıl	Eğitim Fakültesi

Araştırma fenomenoloji desenine dayalı olarak gerçekleştirildiğinden veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, doküman inceleme ve yarı yapılandırılmış gözlemler kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanmasında alanyazın taranmış, oluşturulan soruların kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş (EPÖ alanından üç ve ilköğretim bölümünden iki), öneri ve eleştiriler doğrultusunda görüşme formunda yer alan sorulara son şekli verilmiştir. Soruların anlaşılabilirliğine ilişkin iki sınıf öğretmeni ile ön görüşmeler yapılarak soruların anlaşılabilirliği gözden geçirilmiş ve anlaşılmayan soru olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada yapılan görüşmeler 2013-2014 eğitim öğretim yılının bahar döneminde yapılmış olup, bu görüşmelerde öğretmenler tarafından ses kayıt cihazının kullanımı kabul edilmediğinden elde edilen verilerin bir kısmı notlar alınarak, bir kısmı ise öğretmenlerin yazılı olarak iletilmesi biçiminde kayıt altına alınmıştır. Araştırmacılarından biri aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir ilkokulda sınıf öğretmeni olarak çalıştığından, 2015-2016 eğitim-öğretim yılının güz döneminde bulunduğu okulun 1. Sınıf şubelerinde doküman incelemesi ve gözlemler aracılığıyla incelemelerde bulunmuştur. Doküman olarak öğrencilerin güzel yazı defterleri ile diğer öğrenci ürünleri incelenmiş, bir dönem boyunca farklı dersliklerde toplam 35 saat gözlem yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz ile birlikte içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analizde, veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilecekken betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar içerik analizi ile keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Geçerlik ve güvenilirlik kapsamında yapılan çalışmalar; iç geçerlik ya da inanırılığın sağlanmasında yaygın olarak kullanılan stratejilerden biri “üye kontrolü” ya da “üye sorgulamasıdır” Katılımcı doğrulaması da denilen bu strateji, verilerin sağlandığı ya da mülakat yapılan kişilerden bazılarında ulaşılmasını ve ortaya çıkmaya başlayan bulgular hakkında onlardan geri bildirim istenmesini öngörür (Merriam, 2013). Bu kapsamda elde edilen bulguların bir kısmı 6 katılımcıya okutularak üye sorgulaması yapılmış ve onayları alınmıştır. Bunun dışında yine araştırmanın iç geçerliğini artırmak için veri çeşitlemesi yapılmıştır. Gözlem, görüşme ve doküman incelemeleri farklı veri kaynakları olarak kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda istatistiksel anlamda genellenebilirlik (tesadüfi örneklemden evrene) sağlanması mümkün olmasa da, bu bir nitel çalışmadan hiçbir şey öğrenilemez demek değildir (Merriam, 2013). Şencan’a (2005) göre, aktarılabilirlik özelliğinin yükü araştırmacıdan çok, aynı yöntemi kullanarak araştırmayı tekrar etmek isteyen

diğer araştırmacıların üzerindedir. Bu bağlamda, araştırmanın aktarılabiliğini sağlamak için; araştırmanın modeli, veri kaynakları, veri toplama araçları, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması, bulguların nasıl düzenlendiği ayrıntılı bir biçimde tanımlanmaya çalışılmıştır.

İç güvenilirliği sağlamada kullanılan stratejilerden biri, toplanan verilerin öncelikle betimsel bir yaklaşımla doğrudan sunulmasına ilişkindir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu bağlamda, araştırmada kullanılan görüşmelerde yer alan veri birimlerinden alıntılar yapılarak temalar açıklanmaya çalışılmıştır. Güvenirliğe ilişkin sorunları gidermek amacıyla, veriler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış, kodlamalar arasındaki uyum yüzdeleri hesaplanmış (uyum yüzdesi=uyum miktarı x 100/uyum+uyumsuzluk miktarı) ve uyum yüzdesi %74 bulunmuştur. Şencan'a (2005) göre, uyum yüzdesinin %70 ve üstü olması gerekmektedir.

Araştırmalarda dış güvenilirliğin sağlanmasında çeşitli önlemler alınabilir. Bunlardan bazıları (Yıldırım ve Şimşek, 2011:260-261): katılımcıların tanımlanması, elde edilen verilerin analizinde kullanılan kavramsal çerçeve ve varsayımların tanımlanması ile veri toplama ve analiz yöntemlerine ilişkin açıklamaların yapılmasıdır. Bu kapsamda, araştırmada veri kaynakları tanımlanmış, benzer araştırma yapan kişilerin veri kaynaklarını belirlemelerinde yol gösterici nitelikte olacağı düşünülmüştür. Elde edilen bulguların da literatürle tartışılması da teyit edilebilirlik açısından önem taşımaktadır. Tablolarda yer alan ifadelerin tekrarlanma sıklıkları da f (frekans) ile gösterilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde ilkokuma ve yazma öğretiminde yaşanan güçlüklerle ilgili bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular; öğrenci kaynaklı sorunlar, aileden kaynaklı sorunlar, program kaynaklı sorunlar, okul kaynaklı sorunlar ve öğretmen kaynaklı sorunlar olmak üzere 5 temada incelenmiştir.

Öğrenci Kaynaklı Sorunlar Teması

Öğretmenlere öncelikle ilkokuma ve yazmada öğrenciden kaynaklanan sorunlar sorulmuştur. Bu soruya verilen cevaplar incelendiğinde araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin öğrenciden kaynaklı sorunlara değindiği görülmektedir. Tablo 2’de araştırmaya katılan öğretmenlerin 60-71 aylık öğrencilerden kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşlerini özetlemektedir:

Tablo 2

Öğrenciden kaynaklanan sorunlar

	Alt Temalar	f (Frekans)
60-71 Aylık Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar	Algı ve uyum sorunu	12
	Fiziksel gelişim yetersizliği	10
	Çabuk sıkılma	4
	Disiplin zorluğu	4
	Okuma hızının düşük olması	4
	Öz-bakım becerileri yetersizliği	2
	Alt Toplam	36
Farklı yaş gruplarının aynı sınıfta olması (5 ila 8 yaş)		15
	Toplam	51

Tablo 2 incelendiğinde öğrenciden kaynaklı bazı sorunların daha baskın bir şekilde ifade edildiğini görmekteyiz. İfadelerin tekrarlanma sıklıkları göz önüne alındığında en sık ifade edilen sorunlardan başlayarak öğretmen görüşleri incelendiğinde; öğrencilerdeki algı ve uyum sorunu; fiziksel gelişimin yetersizliği, çabuk sıkılma, disiplin zorluğu, öğrencilerin okuma hızlarının düşük olması, öğrencilerdeki öz-bakım becerilerinin yetersizliği biçiminde bir sıralama görülmektedir. Bu konuda Seda öğretmen öğrencilerden kaynaklı sorunları şu şekilde ifade etmiştir:

“Altı yaşından küçük çocuklarla yaşadığımız sorunlar daha da artıyor. Öğrenme algılarının düşüklüğü yaşadığımız sorunların bir diğeri. Küçük yaş grubunu sınıf içinde hep tökezler vaziyette görüyoruz.”

Öğretmenlerin önemli bir kısmı ise farklı yaş gruplarının aynı sınıfta olmasını problem olarak görmektedir. Bu konuda Murat öğretmen farklı yaş gruplarının aynı sınıf ortamında olmasının yarattığı sorunları şu şekilde anlatmaktadır:

“Uyum döneminde 2007 ve 2006 doğumlu öğrenciler bir anda okula başladılar. 2007 doğumlu olan öğrencilere program ağır geldi. Yapamadılar. Okuma dönemine gelindiğinde 2007 doğumlu olanlar geride kaldı. Dolayısıyla farklı yaş grubundaki çocukların aynı sınıf ortamında olmaları maalesef yürümedi.”

Bazı dersliklerde yapılan gözlemler de bu bulguyu destekler niteliktedir. *“...Ders başladı. Öğretmenlere hangi öğrenciler arasında ay farkı olduğu soruldu. Ders boyunca bu öğrenciler gözlemlendi. Nispeten daha küçük yaşta olanların bir kısmı derse uyum gösterme noktasında zorlanıyor. Daha hareketliler ve dikkatlerini toplama konusunda zorluk çekiyorlar.”* (Gözlem kaydı-2).

Veli Kaynaklı Sorunlar Teması

İlkokuma ve yazma öğretiminde yaşanan güçlükler araştırılırken karşılaşılan sorunlardan biri de veli kaynaklı sorunlardır. Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde yeni sisteme uyum sağlayamama ve velilerin sorumluluklarındaki aksamalar göze çarpmaktadır. Velilerden kaynaklanan sorunlara ilişkin bilgiler Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Velilerden kaynaklanan sorunlar

	Alt Temalar	f (Frekans)
Yeni Sisteme Uyum Sağlayamama	Okumaya geçme konusunda acelecilik	13
	Öğrencinin gelişim düzeyini anlayamama	10
	Ses yerine harf öğretimi	7
	Bitişik eğik yazı yerine düz yazı kullandırma	4
	Alt Toplam	34
Veli Sorumluluklarında Aksamalar	Öğrenciyi çalıştırma konusunda ilgisizlik	5
	Gerekli materyalleri temin etmeme	3
	Öğrencinin devamsızlığı	2
	Alt Toplam	10
Sorun Yok		1

Tablo 3 incelendiğinde, velilerin büyük bir kısmının yeni sisteme uyum sağlayamadıkları görülmektedir. İfadelerin tekrarlanma sıklıkları göz önüne alındığında en sık ifade edilen sorunlardan başlayarak öğretmen görüşleri incelendiğinde velilerin; çocuklarının okumaya geçme konusunda aceleci davrandıkları, çocuklarının gelişim düzeyini anlayamadıkları; çocuklarına ses yerine harf öğrettikleri ve bitişik eğik yazı yerine çocuklarına düz yazı kullandıkları belirlenmiştir. Bu konuda Sercan öğretmen düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Veliler çocuklarının gelişim düzeylerini, algulamalarını kabul edemiyorlar. Seviye farklarını göz ardı ediyorlar. Ayrıca aileler daha önce okula gönderdiği öğrencilerinde gördükleri performansı beş yaş grubu çocuklarda da beklediklerinden dolayı çocukların okuma ve yazmalarından endişe duyuyorlar, aceleci davranıyorlar.”

Bir kısım öğretmen ise veli sorumluluklarındaki aksamalara dikkat çekmektedir. Bu kapsamda öğretmenler, velilerin çocukları için gerekli materyalleri temin etmemeleri, onları çalıştırma ve öğrenci devamsızlığı konusundaki ilgisizliklerinden bahsetmektedirler. Bu konuda Özlem öğretmen görüşlerini şu şekilde açıklamaktadır.

“Çocuklara kitap ve test alınmasında veliler yardımcı olmuyor. Bunun için sorun yaşıyor. Çocukların bilgilerini tazelemek için ek kaynaklar, materyaller gerekiyor. Ayrıca öğrencisinin devamsızlığıyla çok ilgilenmiyorlar.”

Program Kaynaklı Sorunlar Teması

İlkokuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlardan biri de programdan kaynaklanan sorunlardır. Öğretmen görüşlerine göre programdan kaynaklanan sorunlar 4+4+4 sistemine ve 4+4+4 sistemi öncesi sorunlar olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir. Öğretmenlerin programdan kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri aşağıda Tablo 4’te belirtilmiştir.

Tablo 4

Programdan Kaynaklanan Sorunlar

	Alt Temalar	f (Frekans)
4+4+4 Sistemine İlişkin Sorunlar	Uyum sürecinin çok uzun olması	12
	5 - 5,5 yaşındaki çocukların gelişimine uygun olmaması	5
	Ders kitaplarının sisteme uyumlu olmaması	3
	Öğretmenlerin yeterince bilgilendirilmemesi	1
	Uzman görüşü alınmadan uygulanması	1
	Alt Toplam	22
4+4+4 Sistemi Öncesine İlişkin Sorunlar	Ses temelli öğretimin dezavantajları	5
	Bitişik eğik yazıdan kaynaklanan sıkıntılar	4
	Alt Toplam	9
Sorun Yok		4
	Toplam	35

Tablo 4’te görüldüğü gibi 4+4+4 sistemine ilişkin sorunlar başlığı altında öğretmenlerin önemli bir kısmı uyum sürecinin çok uzun olmasından dolayı sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Görüşülen öğretmenlerin büyük bir kısmı programa göre 12 hafta olan bu uyum dönemini gereksiz bulmakta ve uygulamayı kerhen de olsa uyguladıklarını belirtmişlerdir. Bir kısım öğretmen 5-5,5 yaşındaki çocuklardaki gelişim yetersizliğinden dolayı sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Zaten bu yaş grubu çocukların okuma ve yazmaya yönlendirilmemesi pedagoglar tarafından da dile getirilmektedir. Bunun dışında bir kısım öğretmen ders kitaplarının sisteme uyumlu olmamasını, öğretmenlerin yeterince bilgilendirilmediğini, uzman görüşü alınmadan programın uygulama aşamasına geçildiğini belirtmiştir. Bu konuda İsmail ve Emine öğretmenler düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“...farklı yaş gruplarına aynı programın uygulanması sorun yaratmaktadır. Ayrıca 3 aylık bir uyum eğitimi de son derece uzun ve gereksiz. Öğretmenlere sorulmadan alelacele uygulanmamalıydı...(İsmail)”

“Çocuğun beceri-göz-kas uyumunun hesaba katılmamış olduğunu düşünüyorum. Her çocuğun kavrama derecesi de son derece farklı...(Emine)”

4+4+4 sistemi öncesi sorunlara baktığımızda, bir kısım öğretmen ses temelli öğretimin dezavantajlarına dikkat çekmiştir. Bir kısım öğretmen ise bitişik eğik yazıdan kaynaklanan sorunlar olduğundan bahsetmiştir. Öğrencilerin bu yazıyı kullanırken sıkıntı yaşadıkları görülmektedir. Bu konuda Recep öğretmen şunları söylemektedir:

Ses ile okuma yazma öğrenimi yapıldığından öğrenciler okumayı erken öğreniyorlar ama okuduklarını anlamıyorlar.

Bazı dersliklerde yapılan gözlemler de bu bulguyu destekler niteliktedir. İki ayrı derslikte yapılan gözlemlerde öğretmenlerin bitirdikleri ses grubuyla ilgili öğrencilere hikâyeler dağıttığı, bu hikâyeleri okuyabilen öğrencilere neler anladıklarını sorduklarında cevap alamadığı gözlenmiştir. Bu noktada, öncelikle seslerin birleştirilmesi ve buradan kelime ve cümlelere gitmeyi gerektiren bu yöntemde öğrencilerin okuduklarını anlamlandırmada zorlandıkları söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin güzel yazı defterleri ile yazı ödevlerine ilişkin yaptıkları çalışmaların incelenmesinde, bitişik eğik yazının tam olarak uygulanamadığı, bazı harflerin (T, S, D gibi) oluşturulmasında zorluklar yaşandığı görülmüştür.

Bazı öğretmenler ise programla ilgili herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Okul Kaynaklı Sorunlar Teması

Öğretmenlerden gelen cevaplar neticesinde okuldan kaynaklanan sorunların fiziki şartların yetersizliği ve idarenin öğrenci dağıtımında yaptığı adaletsizlik olmak üzere bazı başlıklar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerin okuldan kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri Tablo 5’te belirtilmiştir.

Tablo 5

Okuldan kaynaklanan sorunlar

	Alt Temalar	f (Frekans)
Fiziki Şartların Yetersizliği	Eğitsel materyal, oyun alanı vs. eksikliği	12
	Sıra-tahta- lavaboların küçüklere göre olmayışı (aynı binada ilkokul ve ortaokul olması)	5
	Kalabalık sınıf, derslik yetersizliği	4
	Alt Toplam	21
İdari/Öğrenci Dağıtımında Adaletsizlik (Rant)		4
Sorun Yok		7
	Toplam	32

Tablo 5’te görüldüğü gibi fiziki şartların yetersizliği başlığı altında öğretmen görüşleri incelendiğinde, eğitsel materyal, oyun alanı vs. eksikliklerin olduğu, sıra, tahta, lavaboların çocuklara göre olmaması, aynı binada hem ilkokulun hem de ortaokulun oluşu, kalabalık sınıflar ve derslik yetersizlikleri belirlenmiştir. Fiziksel şartların yetersizliği ile ilgili Recep öğretmen şunları söylemektedir:

“Programın uygulanmasında okuldan kaynaklanan sorun olarak sınıf mevcutlarının kalabalık olması, derslik bulmakta zorlanmamız ve eğitsel araç-gereç ve materyallerin eksikliği sorunlarını görüyorum.”

Bir kısım öğretmen ise, okuldan kaynaklanan herhangi bir sorun görmezken, bir kısmı sınıflara öğrenci dağıtımında adaletsizlik yapıldığını belirtmektedir. Öğrenci dağıtımında adaletsizlik gören öğretmenlerden Hakkı öğretmen şunları söylemektedir:

“Öncelikle öğrenciler yaş gruplarına göre ayrılmalı diye bir durumdan bahsettiler. İyi ki yapmadılar çünkü ben bir öğretmen olarak adilce bir dağılım yapılmayacağı için bunu asla kabul etmem. Birçok okulda öyle yapıldı. Yaş grupların ayırmalar yapıp küçük yaş grubu öğrencileri belirli öğretmenlere verilmiş. Bunu kabul etmek mümkün değil...”

Öğretmen Kaynaklı Sorunlar Teması

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde öğretmenlerin kendilerinden de kaynaklanan sorunlar olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerden kaynaklanan sorunlara ilişkin bilgiler Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenden kaynaklanan sorunlar

Alt Temalar	f (Frekans)
Yeni sisteme uyum sağlayamama, eski sistemde devam etme	13
Aynı okul içinde zümre anlayışı olmayışı, sınıflar arası düzey farklılığı	6
Sorun yok	5
Okuma- yazmaya geçmede acelecilik	2
Bitişik eğik yazı yazamamak	1
Toplam	27

Tablo 6’da, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yeni sisteme uyum sağlayamadıkları, eski sistemi devam ettirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin geleneksel yapıları korudukları söylenebilir. Aynı okul içinde zümre anlayışı olmayışı, sınıflar arası düzey farklılığı, öğretmenlerin okuma yazmaya geçmede acele etmesi, öğretmenlerin bitişik eğik yazı yazamaması sorunlarının olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı ise kendilerine ilişkin herhangi bir sorun algılamadıklarını belirtmiştir. Kendinden kaynaklanan sorunları dile getiren Orhan ve İlayda öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“Öğretmenler olarak programa tam olarak hâkim olduğumuzu söyleyemeyiz. Açıkçası eski bildiklerimizi yapmaya devam ediyoruz ve kendimizi yenilemiyoruz. (Orhan)”

“Özellikle mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerimiz bu uyum sürecini uygulamadılar. Direkt olarak eski müfredatı uyguladılar. Bence bu çok yanlış. Başarılı oldular mı bilemiyorum ama içi boş tamamen ezber dayalı bir sistem uyguladılar. Bu öğretmenler arasında daha çok probleme neden oldu. Çünkü bir taraf programı uyguladı diğer taraf uygulamadı. (İlayda)”

Dersliklerde yapılan gözlemlerde bazı öğretmenlerin harf öğretimi esnasında bazı harflerin yapılış yönlerini yanlış gösterdikleri, el yazısını yazmada zorluk çektikleri gözlenmiştir. Bu durumda, bazı öğretmenlerin Türkçe dersi programı ve kılavuz kitapları yeterince incelemedikleri, pratik eksiklikleri olduğu söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

4+4+4 Eğitim Sistemi kapsamında birinci sınıf öğretmenlerinin ilkokuma ve yazma eğitiminde yaşadıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada, öğrencilerden, velilerden, programdan, okuldan ve öğretmenden kaynaklanan sorunlar olmak üzere beş ana tema belirlenmiştir.

Öncelikle öğrencilerden kaynaklanan sorunlar incelendiğinde; öğrencilerde algı ve uyum sorunu, fiziksel gelişim yetersizliği, çabuk sıkılma, disiplin zorluğu, okuma hızının düşük olması, öz-bakım becerilerinin yetersizliği ve farklı yaş gruplarının aynı sınıfta olması durumları belirlenmiştir. Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) da zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerini inceledikleri araştırmalarında birinci sınıf öğrencilerinin erken yaşta okula başlamalarının olumsuz yönleri olduğunu belirlemişlerdir. Epçaçan (2014) da, ilkokul ve ortaokul öğretmen ve okul yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemine yönelik görüşlerini incelediği araştırmasında, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun erken yaşta okula başlamayı olumsuz olarak gördüklerini belirlemiştir. Ancak Lee ve arkadaşlarının 2000 yılında yapmış oldukları, “Kore’de Okuma-Yazma Eğitimi: Sosyokültürel Bir Perspektif” başlıklı makalede ise, alfabelerinin Latin alfabesine göre nispeten zor olmasına rağmen, Kore’de 5 yaş civarı çocukların okuyup yazabildikleri ancak, bu aşamada yoğun veli desteği sağlandığı ve okul öncesi programlarının kısmen ilkokuma ve yazma programıyla ilintili olduğu ifade edilmiştir.

Uygulamanın velilerle ilgili ayağına ilişkin sorunlara bakıldığında, çocuklarının okumaya geçme konusunda aceleci davranmaları, öğrencinin gelişim düzeyini anlayamamaları, ses yerine harf öğretimine yönelmeleri, çocuklarına bitişik eğik yazı yerine düz yazı kullandırmaları, öğrenciyi çalıştırma konusunda ilgisizlikleri, gerekli materyalleri temin etmeme, öğrencinin devamsızlığına kayıtsız kalma şeklindedir. Esasında alan yazın incelendiğinde eğitimin hemen her kademesinde öğrenim gören öğrencilerin velilerinin

benzer çıkmazlar yaşadığı görülmektedir (Cerit, Akgün, Yıldız ve Soysal, 2014; Korkmaz, 2006; Ünüvar, 2005).

4+4+4 eğitim sistemine ilişkin programdan kaynaklanan sorunlar da “uyum sürecinin çok uzun olması, 5 - 5,5 yaşındaki çocukların gelişimine uygun olmaması, ders kitaplarının sisteme uyumlu olmaması, öğretmenlerin yeterince bilgilendirilmemesi, programın uzman görüşü alınmadan uygulanması, ses temelli öğretimin dezavantajları, bitişik eğik yazıdan kaynaklanan sıkıntılar” şeklinde ortaya çıkmıştır. Sistemin ilk uygulama yıllarında uzun olan uyum süreci öğretmenlerden gelen dönütler de göz önüne alınarak kısaltıldığı görülmektedir. Diğer sorunlar göz önüne alındığında, uygulama sahasında özellikle ağırlığını hissettiren sorunların başında “ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazı” sorununun geldiği görülmektedir. bu durumla ilgili alanyazında öteden beri birçok çalışma yapılmıştır. Örneğin, Bilir (2005), ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin özellikleri ve ilkokuma ve yazma öğretimini incelediği araştırmasında, çocukların yaş gruplarına göre büyük farklar gösterdiklerini, programda yer alan “ses temelli cümle yöntemi” nin çocukların öğrenme özelliklerine uygun olmadığını belirlemiştir. Çınar (2004)’a göre, ilkokuma yazmada en uygun yöntemlerin başında tümce yöntemi gelmektedir. Benzer şekilde tümce yönteminin uygunluğuna ilişkin birçok çalışmaya rastlanmaktadır (Bektaş, 2007; Beyazıt, 2007; Çatak, 2008; Çelenk, 2002; Karadağ ve Gültekin, 2007; Şahin, 2005; Şenel, 2004). Tüm bu eleştiri ve araştırmalar göz önüne alındığında, bu yöntemin böyle gidemeyeceği göz önüne alındığından, bakanlık bitişik eğik yazının kalkıp kalkmamasına yönelik olarak ilgili paydaşlardan görüş talep etmekte, anket yapmaktadır. İlerleyen dönemde sonuçlar görülecektir.

Bununla birlikte okul ve öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar da bulunmaktadır. Okuldan kaynaklanan sorunlar; eğitsel materyal, oyun alanı vs. eksikliği, sıra-tahta- lavaboların küçüklere göre olmayışı (aynı binada ilkokul ve ortaokul olması), kalabalık sınıf, derslik yetersizliği, idari/öğrenci dağıtımında adaletsizlik (rant) şeklinde sıralanırken, öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar; yeni sisteme uyum sağlayamama, eski sistemde devam etme, aynı okul içinde zümre anlayışı olmayışı, sınıflar arası düzey farklılığı, okuma- yazmaya geçmede acelecilik, bitişik eğik yazı yazamamak şeklindedir. Geçmişten günümüze benzer sorunların dile getirildiği görülmektedir. Örneğin, Kaya ve Taşdemirci (2005), hem birleştirilmiş hem de bağımsız sınıflardaki ilkokuma ve yazma öğretimine ilişkin sorunları inceledikleri araştırmalarında, hizmet öncesi öğretmen adaylarının iyi yetiştirilememesi, ailelerin ilgisizliği,

ilkokuma ve yazma eğitiminde yöntem ve tekniklerin yeterince bilinmemesi ve gereği gibi uygulanmaması, zaman yetersizliği, öğrencilerce bireysel olarak ilgilenilmemesi, öğrencilerin sınıfa uyum sağlayamamaları, teftiş ve rehberlik sistemindeki aksamaların yaşanan sorunlar olduğunu; Altun, Ekiz ve Odabaşı (2011), sınıf öğretmenlerinin sınıflarında karşılaştıkları okuma güçlüklerine ilişkin nitel araştırmalarında, öğretmenlerin birçok okuma güçlüğüyle karşılaştıklarını, kendilerini tam anlamıyla yeterli görmediklerini, okuma güçlüklerinin giderilmesi için velilere, öğrencilere ve öğretmenlere çeşitli görevler düştüğünü belirlemişlerdir.

Tüm bu sonuçlar bir yana, son dönemde birinci sınıf öğrencilerinin okuma ve yazma başarı durumuyla ilgili bazı çalışmalar da bulunmaktadır. Bayat ve Çelenk (2015) ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin, okuma yazma becerileri başarı düzeylerini inceledikleri araştırmalarında öğrencilerin okuma, yazma ve okuduğunu anlama becerileri başarı düzeyinin yeterli olduğu sonucu elde etmişlerdir. Özerbaş ve Güneş (2015), sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretimi sürecinde eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik görüşlerini inceledikleri araştırmalarında, sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretimi sürecinde eğitim teknolojilerini kullanımına ilişkin görüşlerinin “ara sıra” düzeyinde olduğunu, ilkokuma yazma öğretimi sürecinde eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından farklılaşmadığını, mesleki kıdem, eğitim durumu ve seminer alıp almama durumuna göre ise farklılaştığını belirlemişlerdir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak ilkokuma ve yazma eğitimi programında yaşanan güçlükler için bir takım önerilerde bulunulabilir. Bunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir: Şartlar uygun ise öğrenciler yaş grubuna göre sınıflara ayrılabilir. Ses temelli cümle yöntemi ile bitişik eğik yazının işlevselliği gözden geçirilmelidir. Oyun ve okuma-yazma eğitimi arasındaki anlamlı bir ilişki olduğu düşünüldüğünde (Saracho ve Spodek, 2006) küçük yaş grubundaki öğrencilerin çabuk sıkılmasını engellemek için oyun temelli etkinlikler işe koşulabilir. Velilerin eğitimin asıl sorumluluğunu genelde öğretmende görmeleri ya da tam olarak nasıl yardım edeceklerini bilememeleri sadece bizim ülkemize has bir sorun değildir; örneğin Güney Afrika’da da 1994 yılında yapılan köklü reform sonrası bu bağlamda sorunlar yaşanmıştır (Bloch, 2000). Veli kaynaklı sorunların hafifletilebilmesi adına, eğitim-öğretim yılının tercihen seçilen dönemlerinde velilere bilgilendirme amaçlı seminerler verilmelidir. Aynı şekilde birinci sınıf öğretmenlerinin de düşük yaş grubunda olan öğrencilerin gelişimsel

özellikleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Okullarda ilgili sorunların çözümüne katkı sağlamak bağlamında, birinci sınıf öğretmenleri arasında bilgi paylaşımının artırılabilmesi amacıyla zümreler arasında eşgüdüm sağlanabilir. Kaliteli eğitim ortamlarının sağlanması adına, dersliklerde materyal eksikleri giderilmelidir. Araştırma kapsamında ulaşılan veriler Malatya ili örnekleminde elde edilmiştir. Daha kapsamlı örneklemlerde, daha fazla sayıda öğretmenle görüşmeler yapılabilir. Öğrencilerin yaş grupları da göz önüne alınarak ilkokuma ve yazmaya ilişkin deneysel çalışmalar da yapılabilir.

Kaynakça

- Altun, T., Ekiz, D. ve Odabaşı, M. (2011). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarında karşılaştıkları okuma güçlüklerine ilişkin nitel bir araştırma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 80-101.
- Bayat, S. ve Çelenk, S. (2015). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma becerileri başarı düzeylerinin belirlenmesi. *Elementary Education Online*, 14(1), 13-28.
- Bektaş, A. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Beyazıt, N. (2007). *İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kazandırılmasında Çözümleme Yöntemi ve Ses Temelli Cümle Yönteminin Farklı Bakış Açılılarıyla Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Bilir, A. (2005). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin özellikleri ve ilkokuma yazma öğretimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 38(1), 87-100.
- Binbaşıoğlu, C. (2004). *İlkokuma ve yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Bloch, C. (2000) Don't Expect a Story: Young Children's Literacy Learning in South Africa, *Early Years*, 20 (2), 57-67, DOI: 10.1080/0957514000200207
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (3. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Calp, M. (2009). *İlkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Creswell, J.W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri* (Çev.ed. Bütün, M. ve Demir, S.B.). Ankara: Siyasal Yayıncılık.
- Çatak, Ç. G. (2008). *Yeni ilköğretim 1. sınıf ilkokuma yazma dersi öğretim programı uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M.R. (2014). Yeni eğitim sisteminin (4+4+4) uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Bolu İl Örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 59-82.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 1 (2), 40-47.
- Çelenk, S. (2003). *İlkokuma-yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Çelik, E., Duran, S., Ferah, A., Kaya, N., Oymak, R., Üredi, L. (2008). *Ses temelli cümle yöntemi ve etkinlik örnekleriyle ilk okuma ve yazma öğretimi*. Bıçakçı, R. (edt). İstanbul: Kriter Yayınları.
- Çınar, İ. (2004). *Kuram ve uygulamalarıyla ilkokuma yazma öğretimi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Matbaası.
- Epçaçan, C. (2014). İlkokul ve ortaokul öğretmen ve yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşleri (Siirt ili örneği). *Ekev Akademi Dergisi*, 18 (58), 505-522.
- Karadağ, R. ve Gültekin, M. (2007). İlkokuma yazma öğretiminde çözümlenme ve bireşim yöntemlerinin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama* 3(1), 102-121.
- Kaya, K. ve Taşdemirci, E. (2005). Birleştirilmiş sınıflar ile bağımsız sınıflarda ilkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların karşılaştırılmalı incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 1-26.
- Korkmaz, İ. (2006). Yeni ilköğretim birinci sınıf programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. *S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 419-432.
- Lee, J., Park, E. & Kim, H. (2000). Literacy Education in Korea: A Sociocultural Perspective, *Childhood Education*, 76(6), 347-351, DOI:10.1080/00094056.2000.10521180
- Memişoğlu, S.P. ve İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (çev. Ed. Turan, S.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Özçelik, D.A. (2010). *Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Öz, F. (1998). *Uygulamalı ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özerbaş, M.A. ve Güneş, A.H. (2015). Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretimi sürecinde eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 23 (4), 1775-1788.
- Saracho, O.N. & Spodek, B. (2006). Young children's literacy-related play. *Early Child Development and Care*, 176(7), 707-721, DOI:10.1080/03004430500207021
- Şahin, A. (2005). *İlkokuma yazma öğretiminde kullanılan çözümlenme ve bireşim yöntemlerinin uygulamalı olarak karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Şenel, H.G. (2004). Öğretmenlerin ilkokuma-yazma öğretiminde tercih ettikleri yöntemler. *İlköğretim-Online*, 3(2), 48-53.
- Ünüvar, P. (2005, 16-19 Kasım). *Burdur ili ilköğretim okullarında ilkokuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar*. I. Burdur Sempozyumu, Burdur.
- Yıldırım, A. ve Simsek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Purpose

First reading and writing is the first and the main lesson of newcomers. Learners gain an important tool by comprehending related topics and solves problems with the help of this tool. Here, the purpose is not to learn reading, rather, to use reading in order to learn. For this reason, primary school starts with reading and writing and so the most important lesson of primary school is Turkish (first reading and writing). Known as 4+4+4 education code, the problems first grade teachers faced with the law 6287 “Some Alteration About Primary Education Law” and teachers’ views is the topic of this research. The purpose of this study is to collect thoughts about the problems face through the new program on newcomers after one year experience of the new education system.

Method

The phenomenology design, among the qualitative methods, was used in the study. 29 primary school teachers determined by criterion sampling among the purposeful sampling made up the working group of the study. The data of the study were collected with the method of semi-structured interviews approach, unstructured observations and students for reading and writing documents and descriptive and content analysis were used in the analyses of datum.

Findings

The findings of the research that seeks the difficulties of class teachers while teaching first reading and writing in 4+4+4 education system and consists 29 teachers are: problems stemming from student (perception-adaptation problem, insufficient physical development, getting bored quickly, discipline complication, slow read rate, insufficient self care ability and different age group in the same class (age 5 to 8)), problems stemming from parents (being impatient to first reading and writing, being unable to children’s development level, teaching letter instead of sound, directing children plain writing rather than handwriting, indifference about making their children study, not supplying needed materials, attendance problem), problems stemming from the program (very long adjustment process, inadaptability of

children aged 5-5,5, inadaptability of course books, uninformed teachers, applying program without consulting an expert, disadvantages of sound based teaching, handwriting difficulties), problems stemming from school (educational materials, insufficient play area, improper desk-board-lavatory (primary school and secondary together), crowded class, insufficient classroom, injustice in the distribution of administration/students) and problems stemming from teacher (inadaptability to the new system, using old system, no category sense, level differences between classes, impatience for first reading and writing, being unable for handwriting).

Discussion & Conclusions

It can be said that the new education system has brought many problems, according to the results. Parallel with the research findings, Korkmaz (2006), in his research of teachers' view, found that course books are insufficient, classes are crowded, and families are not informed about the program. Same problems are still continuing today. Again, Unuvar (2005), in his research, detected problems stemming from parents and program at Burdur. Going to school at very early age was labelled as the problem in this research. Bilir (2005), found that children have differences according to age level and that sound based teaching is not proper for learners. Cinar (2004) thinks that the most suitable method is sentence teaching. There are many studies offering sentence based teaching (Celenk,2002; Senel,2004; Sahin,2005; Beyazit,2007). Cursive script was found to be problematic in the studies of Bektas (2007) and Catak (2008). These can be offered for the problems confronted in the first reading and writing program, according to the results of the research:

-If conditions let, students can be classified according to their age level, so as not to mix 66 months old with 83.

-in order to prevent little children from getting bored, it is useful to increase play activities and not to make reading-wring a contest.

-The solution of the problems stemming from parents is to give a comprehensive seminar at the beginning; this will increase success.

-The subject seminars may contain “cognitive, affective and psycho motor characteristics” of children and “sound based sentence method” at new reading and writing education.

- Similarly, first class teachers should gain information about these characteristics of students aged 5,5.

- Category perception may be useful, to prevent teachers from the race of first reading-writing teaching.
- Material deficiencies may be remedied, in order to provide a rich education atmosphere.